

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gezondheid in milieueffectrapportage

Gezondheid speelt in veel plannen een belangrijke rol. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg van een weg, uitbreiding van een veehouderij of een nieuwe woonwijk. Al in een vroeg stadium is het belangrijk rekening te houden met de gevolgen van een plan voor de gezondheid. Milieueffectrapportage helpt daarbij. Een milieueffectrapport beschrijft de gevolgen van een plan voor het milieu, natuur en gezondheid en geeft aan wat alternatieve oplossingen zijn.

Deze factsheet gaat in op:

- **Waarom gezondheid in m.e.r.?**
- **Wanneer speelt gezondheid in m.e.r.?**
- **Welke informatie moet er in een milieueffectrapport?**
- **Welke methoden zijn er om gezondheidseffecten te beschrijven?**

Waarom gezondheid in m.e.r.?

Vaak is de aandacht voor gezondheid in een milieueffectrapport indirect. Onderzoek is vaak gericht op de vraag of een initiatief voldoet aan grenswaarden, bijvoorbeeld voor luchtkwaliteit en geluid.

Maar dit zegt niet alles over de gevolgen voor de gezondheid. Ook onder grenswaarden kunnen namelijk gezondheidseffecten optreden. Bijvoorbeeld omdat geluidstoename bij meer mensen tot slaapverstoring leidt. Een plan of project kan ook een positieve bijdrage aan gezondheid leveren. Bijvoorbeeld door de aanleg van meer groen of verbetering van de toegang tot recreatiegebieden. Deze positieve effecten blijven vaak onderbelicht.

Beschrijven van gezondheidseffecten biedt kansen om:

- gezondheid te betrekken bij de besluitvorming
- plannen en projecten te optimaliseren

- negatieve effecten te voorkomen
- draagvlak voor plannen of projecten te creëren.

Wanneer speelt gezondheid in m.e.r.?

Het is belangrijk om aandacht te besteden aan gezondheid bij projecten zoals:

- grote infrastructuurprojecten, denk aan (spoor)wegen en vliegvelden
- woningbouw, zowel bij de locatiekeuze als de inrichting
- hoogspanningsleidingen
- intensieve veehouderijen
- windparken

Welke informatie moet er in het milieueffectrapport?

Dit hangt af van de gezondheidsrisico's die het plan of project met zich meebrengt en van het detailniveau waarop de besluitvorming plaatsvindt. Verschillende milieuaspecten zijn van invloed op gezondheid. Voor bijvoorbeeld luchtverontreiniging en geluidshinder is dit effect bekend. Bij andere milieueffecten is de relatie minder duidelijk, maar is de maatschappelijke onrust soms groot. Een voorbeeld daarvan is elektromagnetische straling door hoogspanningsmasten.

Informatie over gezondheidseffecten kan dan bijdragen aan een transparante discussie en besluitvorming over deze projecten.

Beleidskaders

Het milieueffectrapport beschrijft concreet de randvoorwaarden die het gezondheidsbeleid stelt en die van belang zijn voor het project of plan.

Beschrijf in het milieueffectrapport de gevolgen van het plan of project:

1. De huidige gezondheidssituatie (referentiesituatie) van het woon- en leefmilieu op basis van luchtkwaliteit, geluid, geur, externe veiligheid etc.
2. De aantallen en ligging van woningen en andere gevoelige bestemmingen in het gebied.
3. De gevolgen van het voornemen op het woon- en leefmilieu (presenteer dit waar mogelijk op contourkaarten).
4. Vertaal dit naar effecten op gezondheid, indien mogelijk op basis van dosis-effectrelaties.
5. Is er sprake van cumulatie? Versterken gezondheidseffecten elkaar op plekken waar ze samen vallen? Bijvoorbeeld een combinatie van luchtverontreiniging en geluidhinder.

Onderzoek alternatieven en maatregelen

Onderzoek alternatieven en maatregelen waarmee gezondheidseffecten kunnen worden voorkomen of beperkt. Bijvoorbeeld door de locatie voor woningen en scholen zo te kiezen dat negatieve effecten van lucht en geluid beperkt zijn of door de toepassing van 'dove gevels'. Kies een locatie waar toegang tot openbaar groen maximaal is of neem maatregelen om de toegang van groen te verbeteren, bijvoorbeeld door aanleg van een brug.

Met welke methoden kunnen gezondheidseffecten worden beschreven?

Er zijn verschillende methoden voor het in beeld brengen van gezondheidseffecten. Het is belangrijk om per project na te gaan welke methode het meest geschikt is.

De methoden variëren van kwalitatief tot (zeer) kwantitatief. Inzet en keuze voor een methode hangt af van de (besluitvormings)fase van het project, de beschikbare data, het detailniveau van de informatie en de milieuaspecten die optreden.

Bij de beoordeling staat de mens centraal. Een gezondheidkundige interpretatie van de informatie is daarom aan te raden. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij de lokale GGD of bij het RIVM.

Voorbeelden van methoden

Gezondheidseffectscreening (GES)

Bij deze methode worden op basis van de hoogte van een milieubelasting een GES-score, kleur en milieugezondheidskwaliteit toegekend. De score varieert tussen 0 (zeer goede kwaliteit) en 8 (zeer onvoldoende kwaliteit).

Disability Adjusted Life Years (DALY)

DALY is een maat voor de afname van de levenskwaliteit en het verlies van gezonde levensjaren van een populatie.

Handreiking Gezondheid in m.e.r.

Het type project en de fase waarin de besluitvorming zich bevindt bepalen mede welke informatie over gezondheid nodig is in het m.e.r.-proces. Verschillende methoden zijn beschikbaar om gezondheid mee te nemen in milieueffectrapportage en de planvorming. De website [Handreiking Gezondheid](#) helpt bij het kiezen van de juiste methode, het detailniveau van de informatie en van gezonde alternatieven en maatregelen.

Benut onze kennis

Heeft u een vraag over gezondheid en milieueffectrapportage? Bel de helpdesk van de Commissie m.e.r.: 030-2347666 of mail naar kennisplatform@eia.nl.

Aan deze factsheet kunt u geen rechten ontleen. De informatie is bedoeld als handreiking voor de praktijk. Het bevat geen advies voor individuele situaties.